

Bruxelles, den 24. april 2025
(OR. en)

8086/25

EDUC 112
SOC 223
DIGIT 63
EMPL 143

NOTE

fra: formandskabet
til: De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet

Vedr.: Færdighedsunionens rolle i styrkelsen af det europæiske
uddannelsesområde
– *Orienterende debat*

Vedlagt følger til delegationerne en styringsnote fra formandskabet om ovennævnte emne med henblik på den orienterende debat på samlingen i Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 12. maj 2025.

Færdighedsunionens rolle i styrkelsen af det europæiske uddannelsesområde

Uddannelse og udvikling af færdigheder er kernen i Den Europæiske Unions økonomiske og sociale dagsorden. For at styrke Europas konkurrenceevne og økonomiske og demokratiske modstandsdygtighed og for at give alle lige muligheder for adgang til uddannelse, livslang læring og job af god kvalitet har Europa-Kommissionen indført færdighedsunionen – et strategisk initiativ, der har til formål at forbedre uddannelse, erhvervsuddannelse og livslang læring.

I Kommissionens vision danner færdighedsunionen rammen om uddannelse og færdigheder som et fuldt udbygget og holistisk strategisk politikredskab til økonomisk konkurrenceevne og stabilitet i EU.

Færdighedsunionen indfører to centrale uddannelsesrelaterede initiativer:

- en handlingsplan for grundlæggende færdigheder, som fokuserer på at forbedre grundlæggende færdigheder inden for læsning og skrivning, matematik og naturvidenskab samt digitale færdigheder og medborgerskabsfærdigheder
- en strategisk plan for STEM-uddannelser, der har til formål at fremme færdigheder og karrierer inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM).

Færdighedsunionen fokuserer på fire indsatsområder for at sikre, at alle har mulighed for at opbygge et solidt færdighedsgrundlag og deltage i livslang opkvalificering og omskoling med henblik på et tilfredsstillende liv. De fire indsatsområder er:

- opbygning af færdigheder til kvalitetsliv og -job gennem et stærkt uddannelsesgrundlag med initiativer til at styrke og fremme uddannelse og færdigheder gennem det europæiske uddannelsesområde, herunder nye initiativer såsom ordningen for støtte til grundlæggende færdigheder
- opkvalificering og omskoling af en fleksibel arbejdsstyrke til den digitale og den grønne omstilling, herunder foranstaltninger til støtte for livslang læring og opkvalificering via mekanismer såsom pilotprojektet om færdighedsgarantien
- sikring af, at færdigheder kan cirkulere i hele EU med henblik på konkurrenceevne, herunder foranstaltninger til fremme af arbejdskraftmobilitet ved at strømline anerkendelsen af kvalifikationer gennem initiativet vedrørende færdighedsportabilitet
- tiltrækning, udvikling og fastholdelse af talenter til gavn for Europas fremtid gennem foranstaltninger såsom Marie Skłodowska-Curie-aktiviteten "MSCA Choose Europe".

I Kommissionens meddelelse foreslås der også en række nye mål, der skal nås inden 2030:

- Andelen af personer med dårlige resultater inden for læsning og skrivning, matematik, naturvidenskab og digitale færdigheder bør være mindre end 15 %, mens andelen af personer med topresultater inden for læsning og skrivning, matematik og naturvidenskab bør være mindst 15 %.
- Andelen af studerende, der er indskrevet på STEM-områder inden for erhvervsrettet grunduddannelse på mellemniveau, bør være mindst 45 %, hvor mindst en ud af fire studerende er kvinder.

- Andelen af studerende, der er indskrevet på STEM-områder på videregående niveau, bør være mindst 32 %, hvor mindst to ud af fem studerende er kvinder.
- Andelen af studerende, der er indskrevet på ph.d.-programmer inden for IKT¹, bør være mindst 5 %, hvor mindst en ud af tre studerende er kvinder.
- Det årlige antal lærende fra lande uden for EU, der kommer for at studere og tage en videregående uddannelse i EU, bør være mindst 350 000.

Der foreslås en ny styringsramme (som fastsat i bilaget) – herunder et europæisk råd på højt niveau for færdigheder og et europæisk observationscenter for viden om færdigheder – for at sikre evidensbaseret politikudformning og politikgennemførelse. Både rådet og observationscentret vil støtte Kommissionens arbejde hen imod en ny EU-27-henstilling om uddannelse og færdigheder og om de landespecifikke henstillinger i det europæiske semester.

Færdighedsunionen danner rammen om uddannelse og færdigheder som et strategisk redskab til økonomisk konkurrenceevne. Selv om initiativet anerkender centrale udfordringer – såsom nedgangen i grundlæggende færdigheder, lærermangel og behovet for digitale og grønne færdigheder – ser det i vid udstrækning på uddannelse ud fra et arbejdsmarkedsmæssigt perspektiv, hvor der lægges mindre vægt på bredere uddannelsesmæssige værdier såsom personlig udvikling og kritisk tænkning.

Strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde, der blev oprettet i 2021 med det overordnede mål at opbygge det europæiske uddannelsesområde, er imidlertid fortsat en central ramme for at sikre en holistisk tilgang til uddannelse i alle sammenhænge og på alle niveauer – fra førskoleundervisning og børnepasning til voksenlæring, herunder erhvervsrettet uddannelse og videregående uddannelse. Den omhandler fem strategiske prioriteter, hvoraf flere er i overensstemmelse med målene for færdighedsunionen, og har sit eget sæt ambitiøse mål på EU-plan, som medlemsstaterne er nået til enighed om, hvoraf de følgende fem skal være opfyldt senest i 2030, dvs. den samme tidsramme som de nye mål, der foreslås under færdighedsunionen:

¹ Informations- og kommunikationsteknologier.

- **Andelen af 15-årige med ringe grundlæggende færdigheder**

Andelen af 15-årige med ringe færdigheder i læsning, matematik og naturvidenskab bør inden 2030 være mindre end 15 %.

- **Andelen af elever i 8. klasse med ringe digitale færdigheder**

Andelen af elever i 8. klasse med ringe IT-færdigheder bør inden 2030 være mindre end 15 %.

- **Deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning**

Inden 2030 bør mindst 96 % af børn mellem tre år og alderen for obligatorisk skolestart deltage i førskoleundervisning og børnepasning.

- **Unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt**

Inden 2030 bør andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, være under 9 %.

- **Gennemførelse af en videregående uddannelse**

Andelen af 25-34-årige, der har gennemført en videregående uddannelse, bør inden 2030 være mindst 45 %.

Initiativerne vedrørende færdighedsunionen og det europæiske uddannelsesområde har flere indbyrdes synergier og fælles mål såsom fremme af færdigheder, livslang læring og mobilitet. Der er imidlertid behov for at sikre, at færdighedsunionens arbejdsmarkedsorienterede tilgang ikke overskygger det bredere mål for det europæiske uddannelsesområde, som følger det grundlæggende princip om at omfatte uddannelsessystemerne under ét i et inklusivt, holistisk og livslangt læringsperspektiv og med henblik på at sikre, at disse systemer bidrager til alle borgeres personlige, sociale og faglige udfoldelse og fremmer de demokratiske værdier, lighed, social samhørighed, aktivt medborgerskab og interkulturel dialog.

Færdigheder er grundlaget for en blomstrende og konkurrencedygtig økonomi, så uddannelsessystemerne bør udstyre borgerne med færdigheder af høj kvalitet på en inklusiv måde, i første omgang med grundlæggende færdigheder, som er en afgørende faktor for personlig udfoldelse og udvikling, beskæftigelsesegnethed, social inklusion og aktivt medborgerskab. Grundlæggende læse-, skrive- og regnefærdigheder er afgørende, men ikke tilstrækkelige til at sætte den enkelte i stand til at håndtere et socioøkonomisk miljø i hastig udvikling, og disse færdigheder skal suppleres med kritisk tænkning, kreativitet og aktivt medborgerskab.

I betragtning af disse parallelle bestræbelser og den veletablerede ramme for det europæiske uddannelsesområde, som er dybt forankret i samarbejdet mellem medlemsstaterne med støtte fra Europa-Kommissionen, og for at maksimere effektiviteten af uddannelsessystemer og -politikker kan færdighedsunionen tjene til at styrke og konsolidere det europæiske uddannelsesområde ved at adressere nye udfordringer inden for uddannelse og til at sikre en effektiv anvendelse af de tilgængelige ressourcer ved at forhindre dobbeltarbejde og yderligere administrative byrder.

For at opnå dette skal uddannelsesministrene og centrale interessenter inddrages aktivt i planlægningen og gennemførelsen af færdighedsunionen for at sikre tilpasning til nationale uddannelsespolitikker og -prioriteter samt meningsfulde og mere velfunderede beslutninger om reformer og investeringer vedrørende uddannelse og færdigheder. En tilgang, der koordineres på tværs af uddannelsespolitikker og inddrager alle relevante sektorer – såsom beskæftigelse, sociale anliggender, økonomien og finanssektoren – kan maksimere effektiviteten af begge rammer (det europæiske uddannelsesområde og færdighedsunionen). Dette vil sikre den holistiske tilgang til uddannelse, der blev aftalt i 2021, samtidig med at udviklingen af færdigheder styrkes.

I lyset af ovenstående, og i betragtning af at vi nærmer os arbejdet med at gennemgå strategirammen – herunder mål på EU-plan, styringsstruktur og arbejdsmetoder – opfordrer formandskabet på grundlag af Kommissionens evaluering af den første cyklus for det europæiske uddannelsesområde ministrene til at angive, hvordan de mener, at færdighedsunionen og det europæiske uddannelsesområde kan supplere og styrke hinanden med henblik på at fremme mere inklusive og fremtidssikrede uddannelsessystemer i hele EU og maksimere synligheden og den politiske støtte for at fremme uddannelsesmæssige resultater og færdighedsresultater på europæisk plan.

Med henblik på styring af den orienterende debat opfordrer formandskabet ministrene til at besvare følgende spørgsmål:

1. Hvordan kan færdighedsunionen og det europæiske uddannelsesområde bedst supplere hinanden med hensyn til at sikre inklusiv uddannelse af høj kvalitet for alle lærende og samtidig undgå dobbeltarbejde og unødvendige administrative byrder?
 2. Hvilke centrale elementer i færdighedsunionen bør efter den første cyklus i strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde prioriteres for at støtte – i stedet for at flytte fokus væk fra – målene for det europæiske uddannelsesområde, og hvordan kan styringen forenkles for at sikre større sammenhæng og hurtigere og mere fleksibel beslutningstagning?
-

Europa-Kommissionens forslag om styring af færdighedsunionen

